

Załącznik do Uchwały nr 30/2025 WPF.003.30.RW.06.2025 Rady Wydziału Pedagogiki i Filozofii Uniwersytetu Rzeszowskiego z dnia 05.06.2025 r. w sprawie zatwierdzenia przez Członków Rady Wydziału Pedagogiki i Filozofii Strategii Rozwoju Dyscypliny Pedagogika na lata 2025-2028

STRATEGIA ROZWOJU DYSCYPLINY PEDAGOGIKA NA LATA 2025-2028

WSTĘP

Strategia Rozwoju Dyscypliny Pedagogika (zwanej dalej Dyscypliną) zawiera misję, cele, obszary i kierunki działań realizowanych przez władze i pracowników Instytutu Pedagogiki na Wydziale Pedagogiki i Filozofii Uniwersytetu Rzeszowskiego (zwanego dalej uczelnią lub UR). Dokument opracowano na lata 2025-2028. Założeniami odpowiada on Strategii Rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego oraz Strategii Rozwoju Wydziału Pedagogiki i Filozofii na lata 2025-2028. W zamyśle dokument służy przede wszystkim optymalizacji procesu kształcenia w Instytucie Pedagogiki, wspieraniu działań naukowych pracowników oraz współpracy z otoczeniem społecznym. Jednocześnie wpisuje się w dążenia uczelni mające na celu podnoszenie prestiżu i konkurencyjności Uniwersytetu Rzeszowskiego w skali lokalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej.

INSTYTUT PEDAGOGIKI JAKO JEDNOSTKA PROWADZĄCA BADANIA W RAMACH DYSCYPLINY PEDAGOGIKA

Od dnia 1 stycznia 2025 r. Instytut Pedagogiki, zgodnie z Uchwałą nr 3474/05/2025 Senatu UR z dnia 26 maja 2025 r. (Załącznik – Statut Uniwersytetu Rzeszowskiego, rozdz. 3, § 64, pkt. 1), stanowi jednostkę organizacyjną Wydziału Pedagogiki i Filozofii Uniwersytetu Rzeszowskiego. Główne zadania Instytutu Pedagogiki (Statut Uniwersytetu Rzeszowskiego § 64, pkt. 2) mieszczą się w obszarze działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej w zakresie dziedziny nauk społecznych, dyscypliny Pedagogika i kierunków prowadzonych studiów. Ważnym elementem działalności Instytutu jest współpraca z otoczeniem społecznym w kraju i za granicą.

1. STRUKTURA ORGANIZACYJNA INSTYTUTU PEDAGOGIKI

W skład struktury organizacyjnej Instytutu Pedagogiki wchodzi:

- Katedra Pedagogiki Specjalnej;
- Katedra Badań Szkoły i Mediów;
- Katedra Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji;
- Katedra Pedagogiki Społecznej;
- Katedra Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej;
- Katedra Historii i Teorii Wychowania;
- Zakład Pedagogiki Opiekuńczo-Wychowawczej;
- Zakład Nauk o Rodzinie;
- Zakład Dydaktyki Ogólnej.

2. PRACOWNICY INSTYTUTU PEDAGOGIKI

W Instytucie Pedagogiki zatrudnionych jest 3 profesorów tytularnych, 17 doktorów habilitowanych, 50 doktorów i 5 magistrów. Dyscyplinę Pedagogika reprezentuje łącznie 42 osoby (w tym dwie spoza Instytutu) (stan na 15 kwietnia 2025 r.).

3. ZADANIA PRIORYTETOWE W INSTYTUCIE PEDAGOGIKI

Instytut Pedagogiki jest jednostką prowadzącą badania naukowe w ramach dyscypliny Pedagogika oraz dyscyplin pokrewnych. Do zadań priorytetowych należą:

- Szkoła – przeszłość, teraźniejszość, przyszłość – uwarunkowania funkcjonowania;
- Wielokontekstowe ujęcie edukacji, terapii, opieki i rehabilitacji osób ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi i ich rodzin;
- Społeczeństwo zmediatyzowane – mediatory zmian – wyzwania pedagogiki medialnej;
- Pedagogiczne aspekty współczesnych przemian społecznych.

4. KSZTAŁCENIE W INSTYTUCIE PEDAGOGIKA

W Instytucie Pedagogiki prowadzone są następujące kierunki kształcenia:

- Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna (profil praktyczny);
- Pedagogika (profil ogólnoakademicki);
- Pedagogika specjalna (profil praktyczny);
- Nauki o rodzinie (profil praktyczny).

5. WSPÓŁPRACA

Pracownicy badawczo-dydaktyczni współpracują z wieloma ośrodkami naukowymi polskimi i zagranicznymi. Efektami tej współpracy są przedsięwzięcia naukowe, publikacje naukowe, wymiana naukowa, staże itp. Z kolei współpraca z otoczeniem społecznym sprzyja popularyzacji i praktycznemu wykorzystaniu wyników badań realizowanych w Instytucie w ramach dyscypliny Pedagogika.

MISJA

Misją Instytutu Pedagogiki jest umożliwianie rozwoju naukowego pracownikom, w tym tworzenie sprzyjających warunków, koordynowanie i wspieranie ich wysiłków w realizacji badań, zdobywaniu stopni i tytułów naukowych. Szczególną uwagę przypisuje się badaniom, które mają bezsprzecznie wysoką wartość naukową, zasięg międzynarodowy oraz stanowią odpowiedź na ważne potrzeby społeczne. Dużą wagę przypisuje się udostępnianiu wyników badań naukowych otoczeniu społecznemu. Ponadto w Instytucie kładzie się nacisk na angażowanie w działania naukowe i promowanie zdolnych studentów, którzy potencjalnie mogą zasilić kadrę nauczycieli akademickich. Z racji kształcenia przyszłych nauczycieli, akcentuje się przejawianie postaw obiektywizmu, tolerancji, poszanowania godności członków społeczności akademickiej: nauczycieli akademickich, studentów, innych pracowników, a także wartości dorobku historycznego i kulturowego regionu i kraju. Na podstawie wzajemnych umów/porozumień Instytut Pedagogiki czynnie angażuje się we współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, mając na względzie między innymi opiniowanie przez nich procesu kształcenia na realizowanych kierunkach w celu jego doskonalenia oraz dostosowania programów kształcenia do aktualnych potrzeb rynku pracy. W działalności dydaktycznej główny nacisk kładzie się na wyposażanie studentów w wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, stanowiące fundament ich profesjonalizmu zawodowego, a także wypełniania przyszłych ról społecznych. Od nauczycieli akademickich oczekuje się respektowania wartości uniwersalnych i zasad etyki zawodowej.

WIZJA

Instytut Pedagogiki na Wydziale Pedagogiki i Filozofii Uniwersytetu Rzeszowskiego jest najstarszym i największym spośród tego typu jednostek w uczelniach na ścieżce wschodniej Polski. Działalność Instytutu i stojące przed nim wyzwania, wymagają osadzenia w spektrum uwarunkowań społecznych, gospodarczych, kulturowych o zasięgu lokalnym, ogólnopolskim i globalnym. Od czasu Wyższej Szkoły Pedagogicznej, przekształconej w 2011 roku w Uniwersytet Rzeszowski, prowadzona jest w nim działalność dydaktyczna, dająca kwalifikacje do wykonywania zawodu nauczyciela pokoleniom absolwentów i obecnych studentów. Kształcenie na proponowanych kierunkach, szczególnie na profilach praktycznych, jest odpowiedzią na ogromne zapotrzebowanie na kadrę na polu oświaty. Między innymi powyższa argumentacja przyświeca władzom Instytutu i Wydziału, które podejmują wysiłki w celu zmiany programu kształcenia na kierunku pedagogika specjalna w postaci uruchomienia formy studiów niestacjonarnych. Stwarza to szansę na rozwój Instytutu zarówno w związku ze zwiększeniem liczby studentów, ale także pozyskania wysoko wykwalifikowanej kadry, a także zatrudnienia najzdolniejszych absolwentów kierunków pedagogicznych Uniwersytetu Rzeszowskiego. Dodatkowo podejmowane są wysiłki w celu poszerzania oferty edukacyjnej między innymi poprzez uruchamianie nowych specjalności, jak na przykład profilaktyka społeczna z resocjalizacją, a także dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy. Władze Instytutu i Wydziału w trosce o jakość kształcenia, akcentują potrzebę permanentnego zapewniania spójności programów kształcenia z prowadzonymi badaniami naukowymi w dyscyplinie Pedagogika związanej z kierunkami studiów, wspieranie kierowników kierunków i nauczycieli akademickich w zakresie realizacji ich zadań dydaktycznych, a także zapewnienia nowoczesnych środków dydaktycznych. Rozwój naukowy kadry w Instytucie Pedagogiki, współpraca nauczycieli akademickich i wymiana doświadczeń z podmiotami i osobami z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych (w formie projektów badawczych, staży, wizyt studyjnych itp.), stanowi jeden z najważniejszych celów niniejszej strategii. Podobnie nacisk kładzie się na koordynowanie działalności studenckiej – naukowej, kulturalnej, wspieranie wszelkich form zaangażowania studentów w życie Instytutu, Wydziału, Uniwersytetu; udzielanie pomocy Wydziałowemu Samorządowi Studenckiemu. W tej materii władze Instytutu Pedagogiki wraz z władzami Wydziału Pedagogiki i Filozofii planują otwarcie przestrzeni dla studentów – Klubu Studenckiego, a także biura Samorządu. Dbłość o właściwy poziom realizacji działań naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych stwarza szansę na podnoszenie prestiżu Instytutu wewnątrz uczelni, ale także w otoczeniu społecznym. Zamierzeniem jest integrowanie nauczycieli akademickich, pozostałych pracowników Instytutu oraz studentów studiujących na kierunkach realizowanych w ramach dyscypliny Pedagogika, w społeczność akademicką utożsamiającą się z Instytutem, Wydziałem, Uniwersytetem, dbającą o jego wspólne dobro.

CELE

Strategia określa kierunki działań w trzech głównych obszarach: naukowym, dydaktycznym oraz współpracy z otoczeniem społecznym, kulturowym itp. i interesariuszami zewnętrznymi. Realizacja strategii ma na celu zapewnienie optymalnych warunków do prowadzenia badań naukowych przez pracowników Instytutu i ich naukowego rozwoju, a także realizacji jakości kształcenia studentów na kierunkach realizowanych w ramach dyscypliny Pedagogika na wysokim poziomie, co pozwoli wykształcić

wyspecjalizowaną kadre i będzie odpowiedzią na potrzeby rynku pracy. Dodatkowo przyjęto, że wdrożenie strategii przyczyni się do zwiększenia praktycznego wykorzystania wyników badań naukowych oraz budowania pozycji i prestiżu Instytutu Pedagogiki wewnątrz Uniwersytetu Rzeszowskiego, w środowisku lokalnym, ale także w skali ogólnopolskiej i międzynarodowej.

CEL 1: WZMOCNIENIE POTENCJAŁU NAUKOWEGO INSTYTUTU PEDAGOGIKI

Cele operacyjne:

1. Optymalizacja jakości działalności naukowej prowadzonej w Instytucie Pedagogiki w ramach dyscypliny Pedagogika.
2. Tworzenie ścieżek rozwoju i wspieranie działalności naukowej pracowników badawczo-dydaktycznych w ramach zadań priorytetowych w dyscyplinie Pedagogika.
3. Dążenie do uzyskania wysokiej kategorii naukowej w dyscyplinie Pedagogika.
4. Wspieranie kadry badawczo-dydaktycznej w uzyskiwaniu stopni i tytułów naukowych.
5. Wspieranie pracowników w nawiązywaniu i realizacji współpracy naukowej z partnerami polskimi i zagranicznymi.
6. Zwiększenie efektywności prowadzonych badań i ciągłe podnoszenie jakości publikacji naukowych.
7. Publikowanie wyników badań naukowych w prestiżowych wydawnictwach i wysoko punktowanych czasopismach w dyscyplinie Pedagogika z listy Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.
8. Uwzględnianie jakości działalności naukowej w ocenie projakościowej nauczycieli akademickich.
9. Wspieranie pracowników badawczo-dydaktycznych w nawiązywaniu i realizacji współpracy z otoczeniem społecznym, w tym w upowszechnianiu wyników badań naukowych.
10. Umożliwianie pracownikom badawczo-dydaktycznym popularyzowania wyników badań naukowych poprzez uczestnictwo w przedsięwzięciach naukowych: sympozjach, zjazdach, konferencjach, seminariach, itp.
11. Umożliwienie udziału kadry w szkoleniach obejmujących opracowanie grantów naukowych.
12. Zwiększenie zaangażowania pracowników badawczo-dydaktycznych w opracowanie i realizację projektów naukowych z udziałem osób z polskich i zagranicznych ośrodków naukowych.
13. Podejmowanie działań mających na celu stabilizowanie przydziałów czynności nauczycieli akademickich zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami i profilem realizowanych badań naukowych.
14. Dbanie o wykorzystanie wyników badań naukowych w procesie kształcenia na kierunkach studiów w dyscyplinie Pedagogika.
15. Koordynowanie pracy naukowej katedr i zakładów, w tym tworzenia zespołów badawczych.
16. Wspieranie jakości naukowej i działalności wydawniczej czasopism w Instytucie Pedagogiki.

17. Propagowanie działalności naukowej prowadzonej w Instytucie Pedagogiki w na stronie internetowej.
18. Umożliwianie odbywania staży naukowych osobom z krajowych i zagranicznych ośrodków naukowych.
19. Zwiększenie zakresu współpracy Instytutu Pedagogiki z podmiotami w sektorze akademickim i poza nim.
20. Zatrudnianie nauczycieli akademickich w drodze otwartych konkursów, z zachowaniem przejrzystości zasad i procedur, wyłanianie osób ze znaczącym dorobkiem naukowym i dydaktycznym w ramach dyscypliny Pedagogika.
21. Umożliwianie studentom wykonywania projektów naukowych powiązanych z istniejącymi kierunkami kształcenia i specjalnościami, prezentowania własnych badań naukowych w trakcie spotkań naukowych, sympozjów, konferencji w instytucie, a także w skali ogólnopolskiej i międzynarodowej.
22. Wspieranie działalności studenckich kół naukowych.
23. Racjonalne wykorzystanie środków finansowych na działalność naukową.
24. Dążenie do zwiększenia skuteczności pozyskiwania środków finansowych w ramach projektów zewnętrznych.

CEL 2: ZAPEWNIENIE WYSOKIEJ JAKOŚCI KSZTAŁCENIA NA PROWADZONYCH KIERUNKACH STUDIÓW W RAMACH DYSCYPLINY PEDAGOGIKA

Cele operacyjne:

1. Przestrzeganie procedur wewnętrznego systemu jakości kształcenia obowiązujących na Wydziale Pedagogiki i Filozofii, między innymi: ustawiczne monitorowanie, ewaluacja i doskonalenie jakości kształcenia studentów w Instytucie Pedagogiki poprzez podejmowanie hospitacji nauczycieli akademickich, omawianie z pracownikami przebiegu zajęć, a także wyników ocen nauczycieli dokonywanych przez studentów i wyników ocen okresowych.
2. Powołanie osób z Instytutu Pedagogiki (w ramach Wydziałowego zespołu ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia) odpowiedzialnych za bieżące monitorowanie jakości kształcenia.
3. Bieżące monitorowanie przepisów prawa i zapewnienie spójności programów kształcenia na prowadzonych kierunkach studiów z oczekiwaniami interesariuszy zewnętrznych i studentów oraz potrzebami rynku pracy.
4. Wzbogacanie oferty edukacyjnej poprzez uruchamianie nowych kierunków studiów i specjalności – dokonanie zmiany w programie studiów na kierunku pedagogika specjalna w postaci uruchomienia trybu niestacjonarnego od roku akademickiego 2025/2026.
5. Uwzględnienie wykorzystania dla potrzeb procesu dydaktycznego nowoczesnych technologii informatycznych i komunikacyjnych – doposażanie sal dydaktycznych w sprzęt multimedialny.
6. Wspieranie nauczycieli akademickich w rozwijaniu umiejętności dydaktycznych, w tym w prowadzeniu kształcenia na odległość.

7. Usuwanie różnorodnych barier ograniczających lub uniemożliwiających studiowanie osobom z niepełnosprawnościami oraz ścisła współpraca z Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami.
8. Poprawa warunków lokalowych w celu optymalizacji procesu kształcenia, a także umożliwienia pozadydaktycznej działalności studentów, w tym samorządu studenckiego (zapewnienie biura, sprzętu komputerowego, łącza internetowego) oraz zapewnienia strefy relaksu dla studentów (wyposażenie klubu studenckiego).
9. Angażowanie studentów w działalność pozadydaktyczną prowadzoną w Instytucie Pedagogiki – czynne uczestnictwo w kołach naukowych, organizowanie konferencji naukowych, wspieranie ich udziału w wymianach studenckich w ramach dyscypliny Pedagogika, włączanie do organizacji spotkań okolicznościowych, itp.
10. Kształtowanie u studentów poczucia pełnoprawnych członków wspólnoty akademickiej w Instytucie Pedagogiki.
11. Dbłość o jakość realizacji i rozwój praktyk zawodowych, w szczególności na kierunkach o profilach praktycznych.
12. Uwzględnianie w procesie dydaktycznym najnowszych wyników badań naukowych – w tym badań realizowanych przez pracowników badawczo-dydaktycznych.
13. Wzbogacenie oferty studiów podyplomowych w Instytucie Pedagogiki, co pomoże wzmocnić jego prestiż, a także otworzy absolwentom drogę do doskonalenia zawodowego.
14. Stałe monitorowanie losów absolwentów.
15. Promowanie oferty edukacyjnej Instytutu na stronie internetowej.
16. Doskonalenie współpracy nauczycieli akademickich, sekretariatu, dziekanatów, studentów, działu administracji.
17. Monitorowanie przestrzegania zasad etyki przez nauczycieli akademickich, innych pracowników Instytutu i studentów, a także zapobieganie mobbingowi, dyskryminacji i zachowaniom nieetycznym.

CEL 3: ZACIEŚNIANIE WSPÓŁPRACY Z OTOCZENIEM SPOŁECZNYM, KULTUROWYM I Z INTERESARIUSZAMI ZEWNĘTRZNYMI W RAMACH DISCYPLINY PEDAGOGIKA

Cele operacyjne:

1. Wzmacnianie współpracy z osobami, podmiotami w otoczeniu społecznym w zakresie popularyzacji wyników badań naukowych realizowanych przez pracowników badawczo-dydaktycznych Instytutu Pedagogiki w ramach dyscypliny Pedagogika, a także stwarzanie warunków do ich praktycznego wykorzystania, celem uzyskania wpływu na to otoczenie.
2. Poszukiwanie rozwiązań w zakresie zwiększania zakresu oddziaływania nauki na otoczenie społeczne, kulturowe, nie tylko w skali lokalnej i ogólnopolskiej, ale międzynarodowej.
3. Wykorzystanie potencjału osobowego Instytutu do opracowywania opinii i ekspertyz, zachęcanie nauczycieli akademickich do stawiania się ekspertami w ramach dyscypliny Pedagogika.
4. Rozwijanie współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w celu opiniowania przez nich procesu kształcenia na realizowanych kierunkach w ramach dyscypliny

pedagogika, w dążeniu do jego doskonalenia oraz dostosowania programów kształcenia do aktualnych oczekiwań interesariuszy, studentów i potrzeb rynku pracy.

5. Prezentowanie znaczących dokonań pracowników w mediach.
6. Podnoszenie pozycji i prestiżu Instytutu Pedagogiki w skali lokalnej, ogólnopolskiej i międzynarodowej, dbanie o jego ustawiczny rozwój i dobre imię.

ZATWIERDZAM

.....
JM Rektor Uniwersytetu Rzeszowskiego